

Sygn. akt VIII Gz 225/17

POSTANOWIENIE

Dnia 31 lipca 2017 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Woźniak

Sędziowie: SO Piotr Sałamaj (sprawozdawca)

SO Anna Górnik

po rozpoznaniu w dniu 31 lipca 2017 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku wierzyciela M. A.

o ogłoszenie upadłości (...) Developer spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

w S.

na skutek zażalenia dłużnika na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum

w S., sygn. akt XII GU 373/16, o ogłoszeniu upadłości dłużnika

postanawia:

I. oddalić zażalenie

II. zasądzić od dłużnika na rzecz wierzyciela kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

SSO Anna Górnik SSO Agnieszka Woźniak SSO Piotr Sałamaj

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 27 lutego 2017 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, rozpoznając sprawę z wniosku M. A. o ogłoszenie upadłości (...) Developer spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S., ogłosił upadłość (...) Developer spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S. (pkt I. postanowienia), wezwał wierzycieli upadłego do zgłoszenia wierzytelności w terminie trzydziestu dni od daty ukazania się obwieszczenia o ogłoszeniu upadłości (pkt II.), wezwał osoby, którym przysługują prawa oraz prawa osobiste i roszczenia ciężące na nieruchomości należącej do upadłego, jeżeli nie zostały ujawnione przez wpis w księdze wieczystej, do ich zgłaszania w terminie trzydziestu dni od daty ukazania się obwieszczenia o ogłoszeniu upadłości, pod rygorem utraty prawa powoływania się na nie w postępowaniu upadłościowym (pkt III.), wyznaczył sędziego komisarza w osobie SSR Agnieszki Stańczak-Kujawskiej (pkt IV.), wyznaczył zastępcę sędziego komisarza w osobie SSR Agnieszki Oplotnej-Woźniak (pkt V.), wyznaczył syndyka masy upadłości w osobie M. B. (pkt VI.), zasądził od dłużnika na rzecz wnioskodawcy kwotę 4.617 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania (pkt VII.).

W uzasadnieniu Sąd wyjaśnił, że dłużnik utracił zdolność do wykonywania wymagalnych zobowiązań pieniężnych i stał się niewypłacalny, a zatem spełnia przesłanki określone w art. 10 i 11 Prawa upadłościowego. Od kilku

lat nie prowadzi żadnej działalności, nie osiąga przychodów. Zobowiązania w stosunku do 7 wierzycieli, nawet z kilkuletnim terminem płatności opiewają na kwoty przekraczające nawet 200.000 zł, a w ostatnim roku pojawiły się również nowe zobowiązania dłużnika mimo uzyskania środków finansowych z odszkodowania za wywłaszczenie i częściowego zaspokojenia wierzycieli. Dłużnik nie posiada również żadnych środków finansowych, które mogłyby zostać przeznaczone na pokrycie jego zobowiązań opiewających łącznie na kilkaset tysięcy zł. Dostrzegając, że majątek dłużnika wielokrotnie przekracza wartość jego zobowiązań Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że niewykonywanie tych zobowiązań trwa przez okres znacznie przekraczający trzy miesiące, postępowanie egzekucyjne jest nieskuteczne od kilku lat, dłużnik nie posiada środków na rachunku, wydawane są kolejne tytuły egzekucyjne i wykonawcze, a na nieruchomościach dłużnika wpisano hipoteki przymusowe. Sąd zwrócił również uwagę, że nawet po odzyskaniu płynności wskutek uzyskania odszkodowania przez spółkę, jej wierzyciele nie zostali zaspokojeni w całości. Nadto ocenił, że wskazywana przez dłużnika możliwość uzyskania odszkodowania od Gminy M. S. - w związku z toczącym się postępowaniem o wyrażenie zgody na dokonanie czynności przekraczającej zwykły zarząd - jest zbyt odległa by uznać, że trwała utrata zdolności dłużnika do wykonywania zobowiązań nie wystąpiła.

Zażaleniem wniesionym 10 marca 2017 r. dłużnik zaskarżył w całości powyższe postanowienie, zarzucając mu:

1. naruszenie art. 233 §1 k.p.c. poprzez niewłaściwą ocenę zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego i w konsekwencji uznanie, iż spółka (...) stała się niewypłacalna, albowiem trwale utraciła zdolność do wykonywania swoich zobowiązań pieniężnych, w sytuacji gdy przesłanka utraty płynności finansowej dłużnika nie zachodzi względem dłużnika, albowiem skutecznie obalone zostało domniemanie przewidziane w art. 11 ust. 1a ustawy Prawo upadłościowe – dłużnik dysponuje bowiem znacznym majątkiem, nadto w niedługim czasie jest w stanie zgromadzić środki wystarczające do zaspokojenia wszystkich wierzycieli, pochodzące z odszkodowania za przejęcie przez Gminę M. S. nieruchomości dłużnika przeznaczonych pod drogę publiczną;

2. naruszenie art. 233 §1 k.p.c. poprzez uznanie, iż w sprawie zachodzą przesłanki do ogłoszenia upadłości, gdy w gruncie rzeczy wnioski wierzycieli o ogłoszenie upadłości został zgłoszony w złej wierze, a mianowicie to wierzyciele własnym działaniem uniemożliwili dłużnikowi uregulowanie jego zobowiązań, w szczególności blokując zbycie zajętych nieruchomości, czy blokując podział administracyjny działek przeznaczonych pod drogę publiczną, by w ten sposób złośliwie unicestwić byt prawny upadłego.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty dłużnik wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez oddalenie wniosku o ogłoszenie upadłości, ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. Zażądał również zasądzenia na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W odpowiedzi na zażalenie wierzyciel wniósł o jego oddalenie w całości i o przyznanie na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu wg norm przepisanych. Podzielając ustalenia i wnioski Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie wierzyciel zwrócił uwagę, że dłużnik wykazywał wartość swojego majątku zdezaktualizowanymi operatami szacunkowymi, egzekucja jednej z nieruchomości, mimo niskiej wyceny zakończyła się niepowodzeniem, co wskazuje na wątpliwości co do atrakcyjności majątku dłużnika, podobnie jak zakończone niepowodzeniem próby jego sprzedaży. Kolejno wskazał, że dłużnik odmówił wydania dokumentów na rzecz syndyka i z tego względu wniósł o przeprowadzenie dowodu ze sprawozdania finansowego za 2011 roku znajdującego się w aktach rejestrowych spółki, z którego wynika, że w 2011 roku zobowiązania dłużnika przekraczały kwotę 3 mln zł.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie dłużnika nie zasługiwało na uwzględnienie.

Przed odniesieniem się do poszczególnych zarzutów skarżącego należy wyjaśnić, że Sąd Rejonowy prawidłowo oparł swoje rozstrzygnięcie na przepisach ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe (tekst jedn.: Dz. U. z 2015r. poz. 233 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2016 r. wobec wpływu wniosku o ogłoszenie upadłości (...)

Developer spółki z o.o. po wejściu w życie ustawy z dnia 15 maja 2015 r. Prawo restrukturyzacyjne (Dz.U. z 2015, poz. 978 z późn. zm.), tj. w dniu 18 kwietnia 2016 r.

Tytułem wstępu wskazać należy, że Sąd Rejonowy w prawidłowy sposób ocenił zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, jak również – wbrew podnoszonym w zażaleniu zarzutom - niewadliwie ustalił stan faktyczny w przedmiocie podstaw do ogłoszenia upadłości (...) Developer spółki z o.o. w S.. Ustalenia te w pełni akceptuje i przyjmuje za własne Sąd Okręgowy, aprobując również dokonaną przez Sąd pierwszej instancji ocenę prawną.

Przechodząc do poszczególnych zarzutów zażalenia, w pierwszej kolejności należy wskazać, iż chybiony był zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 233 §1 k.p.c. Wbrew zarzutom skarżącego, dokonana przez Sąd pierwszej instancji ocena zebranego materiału dowodowego odpowiada treści art. 233 §1 k.p.c. i mieści się w określonych w nim granicach swobodnej oceny wiarygodności i mocy dowodowej całości materiału dowodowego.

Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Sądu Rejonowego co do tego, że kilkuletni czas trwania nieskutecznego postępowania egzekucyjnego, obejmującego zobowiązania wobec siedmiu wierzycieli, w tym również zobowiązania podatkowe oraz względem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, których uregulowanie dłużnik opiera wyłącznie na staraniach o odszkodowanie za przejęcie przez gminę części z posiadanych przez niego nieruchomości, przy równoczesnym braku jakichkolwiek środków finansowych, należy uznać za jednoznaczny wyraz braku rzeczywistych możliwości wykonywania wymagalnych zobowiązań pieniężnych przez (...) Developer spółkę z o.o.

Zwrócić przy tym należy uwagę, że nawet uprzednio uzyskane przez dłużnika odszkodowanie za przejmowaną działkę nie doprowadziło ani do podjęcia rzeczywistej działalności przez spółkę ani też do całkowitego zaspokojenia wierzycieli.

W niniejszej sprawie skarżący zarzucał naruszenie przepisów prawa upadłościowego zawierających w swojej treści podstawy ogłoszenia upadłości. Zarzuty upadłego sprowadzały się do stwierdzenia, że Sąd pierwszej instancji naruszył zasadę swobodnej oceny dowodów i w wyniku tej oceny doszedł do przekonania, że zaistniały przesłanki do ogłoszenia upadłości dłużnika. Zarzuty te opierały się z jednej strony na tym, że dłużnik jest w stanie w niedługim czasie zgromadzić środki wystarczające do zaspokojenia wszystkich wierzycieli (tj. uzyskać odszkodowanie za przejęcie przez Gminę M. S. nieruchomości przeznaczonych pod drogę publiczną), a z drugiej strony na tym, że wniosek wierzyciela o ogłoszenie upadłości został zgłoszony w złej wierze i to wierzyciel uniemożliwił dłużnikowi uregulowanie zobowiązań (blokując zbycie zajętych nieruchomości i podział administracyjny działek przeznaczonych pod drogę).

Ostatnie ze wskazanych zarzutów nie mogły mieć istotnego wpływu na rozstrzygnięcie w przedmiocie wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnika. Dla ogłoszenia upadłości przedsiębiorcy (w tym przypadku spółki z ograniczoną odpowiedzialnością) niezbędne jest zaistnienie przesłanek określonych przepisami ustawy Prawo upadłościowe. W postępowaniu o ogłoszenie upadłości badaniu sądu podlega wyłącznie to, czy podmiot objęty wnioskiem o ogłoszenie upadłości spełnia przesłanki do jej ogłoszenia czy też nie. Pozostałe okoliczności, w tym przyczyny, które doprowadziły do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości, relacje tego podmiotu z wierzycielami, okoliczności uzyskania przez wierzycieli tytułów wykonawczych, a następnie przebieg postępowania egzekucyjnego nie mają znaczenia dla podejmowanej przez Sąd decyzji.

Jedynie na marginesie Sąd wskazuje, że w przedmiotowej sprawie nie ma żadnych podstaw do tego, by w opisywanym przez skarżącego zachowaniu wierzyciela dostrzec działania niezgodne z przysługującymi mu uprawnieniami. Jak słusznie dostrzegł Sąd Rejonowy, prawem wierzyciela jest dochodzenie zapłaty należnego mu świadczenia, jak również prawo zwalczania niektórych decyzji podejmowanych w postępowaniu egzekucyjnym zgodnie z własnym przekonaniem co do skuteczności tego działania jako zmierzającego do odzyskania należności. Z takich uprawnień wierzyciel skorzystał, a jego wyjaśnienia co do przyczyn ich podjęcia nie budzą wątpliwości.

Przechodząc do drugiego z zarzutów podniesionych w zażaleniu, tj. podkreślanego przez dłużnika faktu posiadania znacznego majątku oraz możliwości zgromadzenia środków wystarczających do zaspokojenia wierzycieli w postaci odszkodowania za przejęcie przez Gminę M. S. nieruchomości przeznaczonych pod drogę publiczną, w ocenie Sądu

odwoławczego twierdzenia dłużnika – z uwzględnieniem opisanych wyżej okoliczności wskazujących na rzeczywistą sytuację dłużnika w ostatnich kilku latach - okazały się niewystarczające do uznania, że niewykonywanie przez spółkę bieżących zobowiązań nie ma charakteru trwałego.

Przypomnienia wymaga, że w świetle art. 11 ustawy Prawo upadłościowe wystarczającą przyczyną ogłoszenia upadłości jest niewykonywanie wymagalnych zobowiązań pieniężnych, to zaś może nastąpić także przy istnieniu nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami, kiedy aktywa nie mogą być zbyt i dłużnik nie ma wolnych środków obrotowych na pokrycie zobowiązań (w doktrynie i orzecznictwie opartych na francuskim kodeksie handlowym kategorycznie stwierdzano, że „dla oceny, czy handlujący jest w stanie upadłości nie jest miarodajną jego możliwość lub niemożność uiszczenia długu, lecz fakt, czy on płaci, czy też zawiesił swe wypłaty” (vide komentarz do art. 11 ustawy Prawo upadłościowe Stanisława Gurgula, wyd. 10, Warszawa 2016, System Informacji Prawnej Legalis). Ustawodawca przesądził również, że stan braku płynności musi mieć charakter stały i definitywny. Nie może to być stan jedynie przejściowy, krótkotrwały i odwracalny. Utrata zdolności oceniana w danym momencie musi być tego rodzaju, że na ten moment nie ma żadnych przesłanek do zmiany tej sytuacji i całkowitego przywrócenia zdolności płatniczej.

Nadto, zgodnie z art. 11 ust. 1a Prawa upadłościowego domniemywa się, że dłużnik utracił zdolność do wykonywania swoich wymagalnych zobowiązań pieniężnych, jeżeli opóźnienie w wykonaniu zobowiązań pieniężnych przekracza 3 miesiące. Jeśli więc okres 3 miesięcy już upłynął, to dłużnik jako uczestnik postępowania będzie musiał wykazać, że jest wciąż wypłacalny. Może to uczynić m.in. przedstawiając ważne i obowiązujące kontrakty handlowe, z których wynika obowiązek zapłaty na rzecz dłużnika w niedługim czasie kwot, które pozwolą na zaspokojenie aktualnych wierzycieli. Oczekiwane przychody powinny nastąpić w niedługim czasie tak, aby było racjonalne przyjęcie koniecznego skądinąd założenia, że w okresie tym nie dojdzie do powstania innych wydatków, które nie znajdą pokrycia w prognozowanych wpływach, oraz nie powstanie okoliczność, która zniweczy oczekiwanie na daną zapłatę. Możliwe jest również, podnoszone przez wnoszącego zażalenie, zbycie części/całości majątku. Istotne jest jednak to, aby majątek ten był zbywalny na danym rynku i w danym czasie, za kwoty realne do uzyskania (vide komentarz do art. 11 ustawy opracowany na podstawie: Prawo restrukturyzacyjne i upadłościowe pod red. A. Hrycaj, wyd. 1 z 2016 w Systemie Informacji Prawnej Legalis).

Odnosząc powyższe uwagi do sytuacji dłużnika, nie sposób przyjąć, by domniemanie płynące z art. 11 ust. 1a dłużnik obalił. W szczególności nie sposób przyjąć, że – aktualnie zawieszony – postępowanie administracyjne prowadzące w zamiarze dłużnika do przejęcia przez Gminę M. S. nieruchomości dłużnika zostanie zakończone w „niedługim” i przewidywalnym terminie. Nadto, uzyskanie odszkodowania z tytułu przejęcia działki, z racji zarówno możliwości skarżenia kolejnych decyzji, jak i szeregu okoliczności, które mogą wpłynąć tak na czas, w którym decyzja o ustaleniu odszkodowania stanie się ostateczna, a nawet na samą pewność co do jej podjęcia, obarczone jest wyższym stopniem niepewności, niż przedstawia to dłużnik. Podkreślenia przy tym wymaga, że nieprzewidywalny czas trwania postępowania administracyjnego w zakresie ostatecznego ustalenia odszkodowania za przejęcie nieruchomości dłużnika przez Gminę M. S. uniemożliwia przyjęcie za dłużnikiem, że oczekuje on wpływu środków pieniężnych pozwalających na spłatę wierzycieli w „niedługim” terminie. W konsekwencji Sąd Odwoławczy uznał za prawidłowe stanowisko Sądu pierwszej instancji, że utrata zdolności do wykonywania wymagalnych zobowiązań pieniężnych w przypadku (...) Developer spółki z o.o. ma charakter trwały. Nawet przyjmując za dłużnikiem, że wypłata odszkodowania za wywłaszczane działki jest pewna, równocześnie nie sposób uznać, by pewność ta obejmowała również konkretny czas wypłaty odszkodowania (w szczególności biorąc pod uwagę czas trwania analogicznych postępowań). Brak perspektyw na rychłą wypłatę dochodzonego przez dłużnika odszkodowania uniemożliwia uznanie, że perspektywa jego uzyskania jest wystarczającym powodem oddalenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Ponadto Sąd Okręgowy wskazuje, że w świetle kilkuletniego czasu trwania postępowania egzekucyjnego, znaczącej ilości i wartości posiadanych przez spółkę nieruchomości, jak również dotychczasowej nieskuteczności podejmowanych prób sprzedaży tych działek, istnieją istotne wątpliwości co do realnej i szybkiej zbywalności posiadanego przez spółkę majątku.

Podsumowując, w ocenie Sądu drugiej instancji zarówno liczba wierzycieli dłużnika, jak i rozmiar prowadzonej działalności, jak również czas trwania postępowania egzekucyjnego toczącego się przeciwko spółce, przy równoczesnej niepewności co do możliwości uzyskania przez dłużnika środków pieniężnych na spłatę wierzycieli w nieodległej, przewidywalnej co do daty przyszłości, w pełni uzasadnia uznanie, że wobec (...) Developer spółki z o.o. w S. zostały spełnione wszystkie przesłanki ogłoszenia upadłości określone w art. 11 ust. 1 ustawy Prawo upadłościowe.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. w związku z art. 35 ustawy Prawo upadłościowe orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

O kosztach postępowania zażaleniowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 w zw. z art. 99 k.p.c. i w zw. z art. 35 Prawa upadłościowego oraz na podstawie § 8 ust. 1 pkt 5) w zw. z § 10 ust. 2 pkt 1) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804 ze zmianami).

SSO Anna Górnik SSO Agnieszka Woźniak SSO Piotr Sałamaj